

Dr. Güzide Burcu GÜNVEREN

**Roma Hukukunda
Evlat Edinme (*Adoptio*) ve
Türk Hukukuna Etkileri**

onikilevha

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XV
İÇİNDEKİLER.....	IX
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ROMA HUKUKUNDAYA TARİHSEL GELİŞİM İÇİNDE AİLE, EVLAT EDİNME KAVRAMI ve EVLAT EDİNME USULLERİ

§ 1. ROMA HUKUKUNDAYA AİLE KAVRAMI ve <i>PATRIA POTESTAS</i>	5
I. Roma Ailesi.....	5
II. <i>Patria Potestas</i>	10
1. Aile Evlatları Üzerinde <i>Patria Potestas</i>	10
2. Kadınlar Üzerinde <i>Patria Potestas</i>	14
§ 2. EVLAT EDİNME USULLERİ.....	18
I. Genel Olarak.....	18
II. <i>Adrogatio</i>	20
1. Genel Olarak	20
2. <i>Adrogatio</i> 'nun Tarihsel Gelişim Süreci	22
3. <i>Pontifex</i> Heyetinin Yapması Gereken Araştırma.....	26
4. <i>Comitia Curiata</i> 'nın <i>Adrogatio</i> Usulündeki Rolü.....	28
A. Genel Olarak.....	28
B. <i>Comitia Curiata</i> 'da Gerçekleşen <i>Detestatio Sacrorum</i>	30
III. Vasiyetname ile Evlat Edinme.....	31
IV. <i>Adoptio</i>	36

İKİNCİ BÖLÜM**EVLAT EDİNMEİNİN KOŞULLARI**

§ 3. EVLAT EDİNMEİNİN KOŞULLARI.....	41
I. Cinsiyet.....	41
1. Evlat Edinenin Cinsiyeti	44
A. Erkeklerin Evlat Edinmesi.....	44
B. Kadınların Evlat Edinmesi.....	45
2. Evlat Edinilenin Cinsiyeti.....	48
A. Erkeklerin Evlat Edinilmesi.....	48
B. Kadınların Evlat Edinilmesi	50
a. Agnatik Hısimlığın Geçerli Olduğu Dönemde Kız Çocukların Evlat Edinilmesi	50
b. Cognatik Hısimlığın Geçerli Olduğu Dönemde Kız Çocukların Evlat Edinilmesi	52
II. Yaş	54
1. Genel Olarak	54
2. Evlat Edinenin Yaşı.....	57
3. Evlat Edinilenin Yaşı.....	59
A. <i>Adoptio</i> Usulü ile Evlat Edinmede.....	59
B. <i>Adrogatio</i> Usulü ile Evlat Edinmede	60
a. Genel Olarak	60
b. <i>Impubes</i> 'lerin (Ergen Olmayan Küçükler) Evlat Edinilmesi.....	61
4. Yaş Farkı	72
III. Tarafların Rızası.....	76
1. <i>Adrogatio</i> Usulü ile Evlat Edinmede.....	76
2. <i>Adoptio</i> Usulü ile Evlat Edinmede	77
3. Evlat Edinenin Eşinin Rızası	79
4. Evlat Edinmelerde <i>Filius Familias</i> 'ın Rızasının Gerekliliği.....	79
IV. <i>Adrogatio</i> Usulü ile Evlat Edinmeye Özgü Şartlar.....	80
1. Genel Olarak	80
2. Alt Soyun Bulunmaması	81

3. Birden Fazla Kişiyi Evlat Edinmenin Mümkün Olmaması.....	81
V. Özel Durumlar.....	83
1. Üreme Kabiliyeti Olmayan Erkeklerin Evlat Edinmesi	83
2. Azatlılar	90
A. Genel Olarak.....	90
B. Azatının Evlat Edinilmesi.....	93
C. Azatının Evlat Edinmesi.....	97
D. <i>Latini Iuniani</i> 'ler.....	98
3. Aile İçinde Evlat Edimeler.....	98

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

EVLAT EDİNMEİN HÜKÜMLERİ - SONUÇLARI

ve

EVLAT EDİNME İLİŞKİSİNİN SONA ERMESİ

§ 4. EVLAT EDİNMEİN HÜKÜMLERİ ve SONUÇLARI ..	101
I. Hısimlilik.....	101
1. Genel Olarak	101
2. <i>Agnatio</i> Hısimlığı ve <i>Ius Civile</i> Ailesi	101
3. <i>Cognatio</i> Hısimlığı ve <i>Ius Gentium</i> Ailesi.....	103
4. Evlat Edinilenin Hısimlığı.....	105
II. Ad-Soyad	108
III. Evlat Edinmenin <i>Capitis Deminutio</i> ile Sonuçlanması..	111
IV. Mirasçılık	114
1. <i>Iustinianus</i> Dönemine Kadar Evlat Edinenin Mirasçılığı.....	114
2. <i>Iustinianus</i> Döneminde <i>Adoptio Minus Plena</i> ve <i>Adoptio Plena</i>	122

V.	<i>Adrogatio</i> ile Evlat Edinmenin <i>Successio Per Universitatem</i> (Külli Halefiyet) Doğurması.....	127
VI.	Evlenme Engeli.....	132
§ 5.	EVLAT EDİNME İLİŞKİSİNİN SONA ERMESİ.....	136

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

EVLAT EDİNLENİN (ADOPTIO) MODERN HUKUKLAR ve TÜRK HUKUKU ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

§ 6.	EVLAT EDİNLENİN (ADOPTIO) MODERN HUKUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ.....	139
I.	Genel olarak.....	139
II.	Modern Hukuklara Geçiş: Ortak Hukuk Bilimi (<i>Ius Commune, Ius Pandectarum-Usus Modernus Pandectarum</i>) ve Modern Kanunlar.....	141
§ 7.	GENEL OLARAK TÜRK HUKUKUNDA EVLAT EDİNME ve ROMA HUKUKU ile KARŞILAŞTIRILMASI	147
I.	Genel Olarak.....	147
II.	Evlat Edinmenin Tanımı ve Hukuki Niteliği.....	148
III.	Evlat Edinmenin Türleri.....	151
1.	Tek Başına Evlat Edinme - Birlikte Evlat Edinme ...	151
2.	Tam Evlat Edinme - Sınırlı Evlat Edinme.....	153
3.	Küçüklerin Evlat Edinilmesi - Erginlerin ve Kısıtlıların Evlat Edinilmesi.....	156
IV.	Evlat Edinmenin Koşulları	158
1.	Genel Koşullar	158
A.	Yaş.....	159
a.	Evlat Edinenin Yaşı.....	159
b.	Evlat Edinilenin Yaşı.....	161
c.	Yaş Farkı	162
B.	Tarafların Rızası.....	165

a.	Evlat Edinilenin Rızası.....	165
b.	Evlat Edinenin Rızası.....	168
c.	Ana-Babanın Rızası.....	171
C.	Vesayet Dairelerinin İzni.....	174
2.	Özel Koşullar	175
A.	Küçüklerin Evlat Edinilmesinde Aranan Özel Koşullar.....	175
a.	Evlat Edinilmek İstelenen Küçüğün Bakımı ve Eğitilmesi	175
b.	Evlat Edinmenin Küçüğün Yararına Olması.....	177
c.	Evlat Edinenin Çocuklarının Menfaatinin Zedelenmemesi.....	179
B.	Ergin ve Kısıtlıların Evlat Edinilmesinde Aranan Özel Koşullar.....	180
a.	Evlat Edinmek İsteyenin Alt Soyunun Varlığı Halinde Alt Soyun Muvafakat Etmesi	181
b.	Evlat Edinilecek Evli Kişinin Eşinin Rızası	182
c.	Evlat Edinme İsteğini Haklı Kılacak Sebeplerin Varlığı.....	183
V.	Evlat Edinmenin Yargısal Prosedürü	184
VI.	Evlat Edinmenin Hüküm ve Sonuçları	188
1.	Kişisel Sonuçlar	188
A.	Hısmalık ve Soybağı.....	188
B.	Ad-Soyad	189
C.	Vatandaşlık.....	191
D.	Mirasçılık	192
2.	Velayet Hakkı.....	194
3.	Evlenme Engeli	196
4.	Nafaka Yükümlülüğü.....	197
VII.	Evlatlık İlişkisinin Kaldırılması	198
SONUÇ	203	
KAYNAKÇA	209	